

Đụng Hàng

Lại Thị Mơ

Tôi chả biết nhà văn Song Thao viết phẩm “*chuyên trị*”, một chữ, nói theo kiểu kiếm hiệp giang hồ: *đọc tự lão bá*, từ hồi nào. Nếu trước 75, thì đích thị dân Việt Nam mắc kẹt (tôi gọi người Việt còn ở trong nước, là người Việt mắc kẹt, họ đâu có phải là VC), bây giờ đang bắt chước Lão bá. Họ không còn nói dài dòng mất thì giờ. Để diễn tả bất cứ chuyện gì cũng chỉ bằng một chữ, ý như nhà văn Song Thao chuyên dùng. Có một điều tức cười tên ông là Hai (Song), nhưng viết về bài chỉ chọn tựa đề *một chữ*.

Lúc đầu qua đây, thỡ còn phải dùng điện thoại viễn liên, để gọi về Việt Nam, khi hỏi về thằng cháu, con người em có đang ở nhà không, để tôi nói chuyện

với nó. Cô em dâu tôi nói tình bơ:

- Nó *chầu* rồi, chắc lại đi *tám* với con *ghệ* của nó.

Quả thật tôi rất ngạc nhiên vì hồi xưa thời chưa mất nước báo chí, sách vở hay trong ngôn ngữ hàng ngày của người lớn, lúc nào cũng dùng những chữ nghiêm trang đàng hoàng. Chỉ trong những tiểu thuyết nói về dân anh chị, như du đãng, hay giới giang hồ, tác giả mới dùng tiếng lóng, vì chỉ những người trong giới đó mới hiểu mà thôi. Như vậy tiếng lóng chỉ được thốt ra từ những người *cùng hội cùng thuyền*, thì mới hiểu nhau. Có đâu mà cô em dâu tôi, nói chuyện với bà chị chồng đầu hai thứ tóc, vẫn dùng tiếng lóng, thật tự nhiên, như một chuyện bình thường.

Cô em gái út của tôi, năm 75 chỉ mới học xong tiểu học, cô đi học và lớn lên trong chế độ mới, vì vậy hầu như cô không biết những chữ *cũ* (của VNCH). Cô mới được bảo lãnh qua đây, trong ngôn ngữ hàng ngày, cô dùng rất nhuần nhuyễn những chữ *mới*. Điều này làm anh em tôi qua đây khá lâu, hơi *buồn buồn*. Vì nhiều người mới gặp, tưởng em tôi là Bắc Kỳ 2 nút (75).

Thành thật mà nói, tiếng lóng mới ở VN sau 75, rất khó nghe, một chữ cụt ngắn, và *rất mất dạy*. Trước kia thời VNCH cũng có tiếng lóng nhưng không nhiều, và nghe không *khó chịu* như tiếng lóng mới bây giờ. Chẳng hạn gọi công an chìm là *cóm*. Trong khi bên VN bây giờ, dân gọi cảnh sát giao thông mặc đồng phục màu vàng là *tụi bò (vàng)* nghe thiệt là *xách mé*.

Em gái tôi sinh sau đẻ muộn, là em út trong nhà, nên em chịu đủ mọi thiệt thòi. Khi mất nước, có nghĩa là bố tôi mất việc, chi tiêu trong nhà gặp khủng hoảng. Các anh chị lớn có người đã học xong, còn lại vài người sắp học xong, tất cả đều học đại học. Nhưng khi chính quyền mới cầm quyền, họ đặt ra tiêu chuẩn thực phẩm rất khắc nghiệt. Học sinh đại học muốn có 13 kg / tháng phải tham gia mọi sinh hoạt ở trường như đi lao động đào kinh (Lê minh Xuân), hay khai hoang rừng thành nơi canh tác (nông trường Phạm văn Cội).

Em gái tôi lúc đó đang học tiểu học. Mỗi ngày em phải ra xếp hàng từ 4 giờ sáng để nhận bánh mì mang về cho cả nhà. Sau đó lại xếp hàng mua khoai, mua than đá vụn để về nắm thành than đun bếp. Chỉ có em tôi làm những việc này cho cả nhà, vì các anh chị phải đi lao động hay tham gia mọi sinh hoạt ở trường, mới được lãnh 13kg gạo mỗi tháng. Sinh viên coi như một công nhân viên của nhà nước, nên mới có *chế độ* (tiêu chuẩn) này. Thật là quái gở, chỉ có lèo tèo một chút thực phẩm, nhưng dùng những chữ *đao to búa lớn: nhu yếu phẩm*. Nhu yếu cái *mốc xì!* Mấy anh chàng *con bà cả Đọi*, quanh năm đói rách, bụng lúc nào cũng đói meo. Toàn uống cà phê, ăn bánh mì thiếu nỡ, gọi là *ghi sỏ* với quán bác Ba trong trường. Toàn bộ nhu yếu phẩm của mấy anh chàng *khố rách áo ôm* này, chuyển vào *tài khoản* của bác Ba gái để trừ vào nợ.

Sau khi hoàn hồn năm 75. Xứ mình có bờ biển dài bao quanh, lại chằng chịt sông rạch, nên phong trào trốn chạy bắt đầu rục rịch. Lâu lắm rồi, chẳng ai còn để ý, chữ *vượt biên* chính là chữ mới của VC. Người cũ (đã ra hải ngoại trước 75), người mới (BK 2 nút), người *mắc kẹt* (ở trong miền Nam trước 75) ai ai cũng dùng chữ *vượt biên* (rất nhuần nhuyễn), chứ không nói vượt thoát, trốn chạy ... Thì chẳng trách gì, em gái tôi, dẫu không phải là *sản phẩm* của XHCN, nhưng khi CS vào em mới học xong tiểu học. Lẽ tự nhiên (*điều tất yếu*) em nói ra *toàn chữ mới* (chữ VC) cũng *đúng thôi!*

Vượt thoát để tới được bến bờ tự do, coi như phép nhiệm màu. *Tái sinh* thành cuộc đời mới. Biết bao nguy hiểm rủi ro đến tính mạng, người ta ví như *chỉ mảnh treo chuông*. Vì thế khi trong nhà có một người vượt biên thành công, thì người này biết mình mang một trách nhiệm vô cùng quan trọng. Đó là bảo lãnh mọi người trong gia đình cùng qua xứ tự do.

Cả nhà tôi chỉ có một mình em tôi vượt thoát được, với biết bao cố gắng của gia đình. Đồ đạc trong nhà, bất kỳ cái gì có người mua, đều phải bán đi, để bỏ vào ván bài cuối cùng, mà người ta thường nói *nhất chín nhì bử; hoặc là con nuôi cá, hoặc là má nuôi con*. Không tới được “*Bi Đông*”, thì đời con “*bi- đất*”. Khắp nơi ai cũng truyền miệng những câu thờ than, nghe vô cùng não nuột. **Một canh bạc gom tất cả vốn liếng và sinh mạng con người.**

Năm 79, Trung Cộng bắt đầu cho VN một bài học, sau khi thấy VN tỏ thái độ thân Nga. Chúng đánh biên giới phía Bắc trước nhất, sau đó đánh qua bên hông là phía Cambodia. **Các quan thầy CS bản chất là lọc lừa, xảo trá, lừa thầy phản bạn, nên thừa biết tại sao bị đàn anh giáng cho te tua.** Có điều lúc này, tự mà chống đỡ, chẳng ai ủng hộ cái thứ *ăn cháo đá bát*. Bây giờ thì đàn anh khôn ngoan hơn, dùng bao tay nhưng bọc sắt. Vuốt ve em VN bé bỏng, nhưng đôi mắt thì *toé lửa*. Em như con chuột dưới nanh vuốt của anh mèo phương Bắc. Tình hình thế giới đã đổi khác, hình thức *thuộc địa* cũng biến hóa. Con cháu của *người anh*, cứ từ từ âm thầm dọn qua *nhà em*. Nhiều, nhiều lắm, nếu nhìn bên ngoài, thì chẳng ai biết con anh hay còn em. Chỉ khi nào mở miệng, thì mới biết là *người lạ* (quá). Thế giới có biết cũng chẳng làm gì được. Hỏi các đàn anh lớn hơn, thì được trả lời: *chuyện nhà của chú, hãy tự lo lấy*.

Thời gian Trung Quốc gây chiến tranh, cả nước thật lao đao, thức ăn không đủ phân phối cho toàn dân. Trẻ con đi học với cái bụng trống rỗng. Nơi chỗ làm việc, hay ở trường học, người lớn, trẻ em mặt mày tái mét, ngã quỵ, mà người ta thường nói **bi xiú**, ai cũng cứ bảo *trúng gió*, tới khi nghe họ thì thào, mới biết là **vì đói đã mấy hôm rồi**. Các trường hợp này, cấp cứu rất đơn giản, chỉ cho uống sữa, hay uống nước đường. Sau đó cho ăn vài cái bánh ngọt là tỉnh táo ngày.

Không thể nào nói hết sự xảo trá đê tiện của lũ lòng lang dạ thú Cộng Sản.

Sau khi chiếm được miền Bắc, chẳng phải tự nhiên mà chính quyền CS lập ra *bức màn sắt* vô hình, che mắt người dân. Để dân nhìn ra thế giới bên ngoài, làm sao mà cai trị, làm sao mà lừa dối. Hai miền đất nước, chỉ cách có con sông Bến Hải, bên kia cầu Hiền Lương mà cuộc sống dân miền Nam rất an vui hạnh phúc. Nhiều nhạc sĩ, như nhạc sĩ Lam Phương viết biết bao bản nhạc ca tụng cuộc sống yên bình của dân miền Nam, như bản *khúc ca ngày mùa, chuyến đò vĩ tuyến*. Còn nhạc sĩ Nguyễn Hiền vốn là BK 9 nút, di cư vào Nam, đã làm bản nhạc **“Về đây anh”** tha thiết kêu gọi lính CS hãy quay đầu về với chính nghĩa, bản nhạc này dùng làm nhạc *chiêu hồi*. **Bạn cứ nghe lại những bản nhạc chiêu hồi đi, để cảm thấy âm điệu dịu dàng đến như thế nào.** Và để bạn thấy tội nghiệp cho nhạc sĩ Đoàn Chuẩn đã bị lừa, khi viết bài *gửi người em gái miền Nam*. Người con gái ông yêu, thoát được vào miền Nam, sống sung sướng, mà ông lại *xót thương* cho cô nghèo khổ: *cúi đầu mà đi*. Dưới những YouTube của bản nhạc này, có biết bao comment (của những người trẻ tuổi sinh sau năm 1975): sao mà tuyên truyền láo khoét thế.

Còn nhà văn Dương thu Hương, khi vào tới Saigon, đã ngồi sụp trước chợ Bến Thành, khóc hu hu bảo rằng *tôi bị lừa*. Bác tôi khi vào thăm bố tôi, Anh em xa cách, thương em nghèo khổ, anh mang vào cho em vài kí gạo và mấy cái bát mẻ. Tội nghiệp *máu chảy ruột mềm*, anh em cùng cha mẹ mà người Bắc, kẻ Nam. Sau 75, mấy ông chớp bu, lãnh tụ CS ngã theo Nga Xô. *Phốt lờ* công ơn đàn anh Trung Cộng cũng giúp cho bao nhiêu công sức mới chiếm được miền Nam. Trước kia ngoài Bắc có bản nhạc ca tụng tình anh em, đồng chí của VN và Trung Cộng thân thiết. *Sông liền sông, núi liền núi*. *Phốt lờ* công ơn của đàn anh Trung Quốc, theo kiểu *ăn cháo đá bát*, thì chúng tao cho lũ chúng mày *một bài học*. Bài hát người ta sửa thành *“mông liền mông”*, tức là hai mặt quay đi.

Chiến tranh biên giới năm 79, rồi tới chiến tranh với Polpot. **Trong miền Nam nạn đói đang bắt đầu lộ dạng.** Chiến tranh vô cùng ác liệt, bọn Trung Cộng lúc này đổi chiến thuật. Chúng rải tràn ngập một loại mìn nhỏ, không làm chết, mà chỉ cụt chân. Họ muốn những người này trở về để tạo ra gánh nặng cho gia đình. Những người bị bắt đi nghĩa vụ Quân Sự, chẳng thấy tập tành huấn luyện gì cả. **Ho chọt đi rồi chọt về với đôi chân cụt.**

Lúc chiến tranh tới hồi khốc liệt, em tôi bị bắt nghĩa vụ. Chẳng còn cách nào khác, đành phải tìm đường trốn thoát. Em tôi thoát chết trong *đường tơ kẽ tóc*. Vì vậy khi đến được bến bờ tự do, em đã nộp đơn bảo lãnh cho cả nhà theo hội USCC, khi vừa có thẻ xanh. Đầu tiên là bố mẹ tôi. Anh em là diện lâu nhất, vì không được ưu tiên. Em gái út của tôi qua cuối cùng, hình như cái gì em cũng bị xếp dưới cùng. Ra đời muộn màng, mà mẹ tôi gọi là *cán rau cán sữa*, lại lớn lên trong hoàn cảnh khó khăn, lúc quê nhà trong cơn biến loạn. Vì vậy khi qua đây, thấy em cứ tự nhiên dùng những chữ *cụt ngắn*, thay vì nói nguyên chữ. Chúng tôi cũng hơi buồn trong lòng, dù không nói ra. Khi bàn tính một chuyện gì có vẻ tốn kém, em tôi gặt phắt, và chỉ nói ngắn gọn vế. Chẳng biết ý em nói về *chuyện*, hay *bày vế*.

Tôi đi dạy học từ năm 77, lúc đó học sinh miền Bắc theo cha mẹ vào Nam rất nhiều. Học trò miền Bắc, đa số có cha mẹ là cán bộ, nên có tác phong như những *kiêu binh*. Chúng ăn nói vô cùng hỗn láo, khi nói chuyện với nhau, không bao giờ chúng dùng chữ thầy cô như học sinh miền Nam. Chúng gọi là ông giáo, bà giáo, lão, mẹ ... Từ khi bắt đầu đi học cho tới khi đi dạy, chưa bao giờ tôi dám nghĩ đến những tiếng đó. Nói chi tới chuyện dùng chúng.

Những tiếng lóng mới ở VN bây giờ, nếu không có người giải nghĩa, không cách gì bạn hiểu được. *Osin* là người giúp việc phát xuất từ phim Đại Hàn. *Tám* là đi nói chuyện la cà, cũng từ một nhân vật đàn bà nhiều chuyện tên Tám. Lúc đầu là *bà Tám* là bà nhiều chuyện, sau biến thành động từ *tám* là *buôn dưa lê*. Chữ *lê* này có nghĩa là *lê la*. Những tiếng lóng người ta nói chẳng có ý nghĩa gì, chỉ dựa vào âm. Chẳng hạn chuyện *nhỏ như con thỏ*. Con thỏ làm sao nhỏ bằng con kiến. Rồi tới chữ *chảnh* là kiêu căng hợm hĩnh, không biết có nguồn gốc từ đâu?

Ngay từ những ngày đầu tiên, dân miền Nam đã nghe tới 3 chữ ngắn gọn: *đài (radio) đồng (đồng hồ) đạp (xe đạp)*. Người miền Bắc tràn vào miền Nam, họ mang vào đủ thứ ca dao, và bóp méo sự thật. Trẻ em hàng ngày tiếp xúc với những tiếng mới, các em hấp thụ, rồi không hề biết tới tục ngữ đúng là gì. Biết bao chuyện dở khóc dở cười khi hỏi các em học sinh tiểu học. Ví dụ trong câu ca dao:

Trăm năm bia đá thì mòn

Ngàn năm bia miệng, vẫn còn trơ trơ.

Các em không thể hiểu *bia miệng* là tiếng đời mĩa mai. Vì hàng ngày hễ nói tới *bia*, thì chỉ có *bia hơi* hay *bia ôm*, nhan nhản khắp nơi.

Một xã hội tha hoá, ăn lương, ăn quiet, tham những từ trên xuống dưới. Nên hai chữ *lương bổng* được hiểu hoàn toàn méo mó. Lương là tiền hợp pháp, bổng là tiền thưởng, từ chữ *bổng lộc*. Bây giờ bổng là tiền kiếm được bằng đủ mọi mảnh khóe gian xảo. Cảnh sát giao thông thì chặn xe phạt, đưa tiền mặt gọi là tiền *tươi*, cả hai bên đều có lợi. Người bị phạt chỉ trả nửa giá. Người cho giấy phạt thì có tiền bỏ túi. Những công việc *béo bờ*, là làm trong phi trường kiểm soát hàng hóa, gọi là *hải quan*. Tất cả chỗ nào có thể kiếm tiền dễ dàng, đều phải chạy chọt, và không có gì bảo đảm lâu dài. Vì vậy khi đã có việc, thì phải cố *lấy lại vốn* cho nhanh, bằng đủ mọi mảnh khóe. Câu thủ tục đầu tiên là *tiền đâu?* Được phổ biến rất sớm sau ngày 30/4/75.

Người ngoài Bắc họ bị lừa dối quá lâu, nên tất cả những chữ mĩa mai, cay đắng, đều phát xuất từ miền Bắc. Ngày xưa chúng ta đâu có bao giờ nghĩ, khi học về Địa Chất, nói về các kỷ nguyên: thời kỳ dùng dụng cụ bằng đá. Tiếp theo là các thời kỳ khác. Ngoài Bắc họ bảo, Mỹ Ngụy gian ác dùng máy bay oanh tạc để nhân dân trở lại thời kỳ *đồ đá*. Còn bây giờ thì là thời kỳ *đồ đồ!* Và ngay sau năm 1954, người ta đã nói: *Chú phình tôi rồi chính phủ ơi.*

Càng ngày phương tiện truyền thông càng trở nên khó hiểu. Họ dùng những chữ, chẳng biết có phải là tiếng lóng. Hay là những chữ dùng trong học, sách vở. *Vượt rào, bôi trơn...* không biết chữ nào dùng ngoài đời, chữ nào dùng trong sách vở.

Tiếng lóng nhiều quá, trên truyền hình, truyền thanh, phim, kịch suốt ngày ra rả. Trẻ con làm luận, không phân biệt được chữ nào là cách nói ở đường phố. Chữ nào dùng trong văn viết trong sách vở. Hình như bây giờ người ta không thể nói một câu nghiêm chỉnh, không chen một tiếng lóng ngoài đường phố vào. Ở Mỹ, khi nói đến chữ *khủng*, thì có thể là *khủng bố, khủng hoảng* hay *khủng long*. Về tới VN, chữ *khủng* nghe khủng khiếp quá. Cái gì cũng kèm theo chữ *khủng*, ngụ ý ngoài *sức tưởng tượng*. Thế là xong.

Tôi chẳng biết trong sách giáo khoa, người ta hành văn theo cách nào, để trẻ con phân biệt được: chữ ngoài đường phố và chữ dùng trong sách vở. Cũng là một thứ chữ, mà trong và ngoài nước còn chẳng hiểu nhau, thì còn nói chi đến những thứ khác.

Ông cha ta đã nói: “*trống đánh xuôi, kèn thổi ngược*”. Như vậy dù *Lão Bá Song Thao*, dẫu chuyên trị một chữ, thì cũng chẳng bao giờ *đụng hàng*. Bởi vì một chữ của nhà văn Song Thao rất nghiêm trang đàng hoàng. Theo lối *ché chữ*, như *quý hiếm*. Hễ cái gì quý thì phải hiếm. Còn một chữ (lóng) ở trong nước bây giờ, nghe thật chói tai. Nếu không muốn nói là *mất dạy*. Nghe bà bán bún chửi, chửi khách hàng: “Không ăn, thì **xéo**, chớ có **sủa**”. *Sủa, xéo, biến...* toàn những chữ thật vô văn hóa, mà họ gọi là *phản cảm*.

Quả thật, mỗi sáng chồng tôi cứ thích nghe những bài phát thanh từ VN. Giọng của BK 2 nút, kèm theo những chữ mới họ dùng làm tôi thật khó chịu. Nhà văn Hoàng hải Thủy nói rằng: Phật bảo con người ta có 8 cái khổ lớn, gọi là **BÁT ĐẠI KHỔ NẢO**:

- 1/ Sinh: bất cứ chúng sinh hữu tình nào (người & thú), phải vất vả để duy trì sự sống.
- 2/ Lão
- 3/ Bệnh
- 4/ Tử
- 5/ Ganh Ghét
- 6/ Muốn mà không được
- 7/ Có mà không giữ được
- 8/ Không ưa nhau mà vẫn phải sống với nhau.

Ông bảo rằng, ở hải ngoại chúng ta chỉ chịu có 7 cái khổ thôi. Cái thứ 8, mình không ưa VC, mình không phải sống với họ.

Chỉ tội nghiệp cho các bạn tôi còn *mắc kẹt ở VN*. Như thế chẳng bao giờ có chuyện một chữ của *Lão Bá Song Thao*, *đụng hàng* với một chữ đang dùng bên VN bây giờ.

Nói như vậy, họ có bảo Việt Kiều “*chảnh*” không?

Lại Thị Mơ